

IN MEMORIAM

Kalju Reitel

1921 - 2004

10. septembril 2004 läks manalateele tuntud eesti skulptor Kalju Reitel.

Reitel sündis 11. veebruaril 1921. aastal Tapal käsitöölise perekonnas. Ta oli sisearhitekti ja kujunduskunstniku Eha Reiteli abikaasa, kunstiajaloolase ja -kriitiku Sirje Helme isa.

Kalju Reitel õppis 1934 - 1936 Tallinnas Gustav Adolfi poeglastegümnaasiumis, 1936 - 1941 Tapa gümnaasiumis, 1942 - 1943 Tallinna kujutava ja rakenduskunsti koolis ning 1943 - 1944 Liepaja lähedal Grobina lennukoolis. Oli 1943 - 1944 Saksa lennukoolis.

Ta jätkas õpinguid 1945 Tallinna riiklikus tarbekunsti instituudis ja lõpetas selle 1950. a. Töötas 1948 - 1950 Tallinna arhitektuuri- ja ehitustehnikumis ja Tallinna pioneeride palees.

Arreteeriti 1950, viibis mitmes vanglas, sealhulgas aastast 1951 Vorkutas, vabanes 1955. Reitel on olnud 1955 Tallinna kummitööstusartellis Tegur modelleerija ja 1956. aastast huvikeskuse Kullo skulptuuriringi juhendaja. 1959. aastast oli Kalju Reitel kunstnike liidu liige.

1960. aastate alguses lõi dünaamilisi figuurikompositsioone, nagu "Uus vahetus" (1961), "Valajad" (1961), "Vibutaja" (1962). Ta on viljelenud lihtsustava vormikäsitlusega vabaplastikat, nagu "Mälestused" (1967), "Karutants" (1968).

Ta on loonud monumente ja dekoratiivskulptuure: Kristjan Raua mälestussammas (1969, graniit, Tallinn), "Muhu ema" (1971, graniit, Muhu tammi lähedal), "Kaali mees" (1989, Saaremaa - kõik koos Eha Reiteliga), "Leiger" (1991, Kärddla) ja "Eesti-maa ärkab" (1992) - kõik pronks.

Eesti Vabariigi presidendi tellimisel valmis 1992 pronksfiguur "Ultima Thule" (kingitud Rootsi ja Taani kuningapaarile).

Näitustel on ta esinenud oma töödega 1949. aastast.

Temast on trükisõnas kirjutanud kunstiajaloolane Viivi Viilmann.

Kalju Reiteli ärasaatmine on 17. septembril Tallinnas Kaarli kirikus.

*Eesti Kunstnike Liit
Eesti Kunstimuuseum*